

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félfévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

† Szmiha Kálmán

A vmegyei jegyzői kart ismét nagy, fájdalmas veszteség érte. E veszteség nemcsak Ókér községét sújtotta amelynek az elhunyt 20 éven át odaadó, lelkes, minden szép és nemesért lelkesülő jegyzője volt, — de érzékenyen érte a vármegyei jegyzői egyletet is, amelynek az elhunyt egyik buzgó, legagilisabb igen tevékeny közszeretben és közbecsülésben álló alelnöke is volt.

Férfi erejének teljességében, 46 éves korában sújtott reá a kérlelhetlen halál, mely már hosszabb ideje leselkedett életére, jóllehet messze vidéken, beteg szervezetének megfelelőbb klímákon keresett gyógyírt lassan sorvasztó betegsége ellen. De jóllehet szeretett neje önfeláldozásig a leggyengédebb ápolásban részesítette, annak karjai között e hó 8-án reggel 9 órakor kilehelte jó lelkét, — árvaságra hagyván öt kiskorú gyermekét és virágzó szép községét.

Temetése e hó 11-én a környék és községének óriási részvétele mellett történt. Ottan láttuk az egész község apraját-nagyját, vallás és nemzetiségi különbség nélkül; feltűnő sokan jöttek

ismerősei, barátai és kartársai a közelből és messze távolból. Ottan láttuk Mihajlovits Kornélt a vármegye főjegyzőjét, Nikolits Izidor főszolgabíráját a járási jegyzői karral, Sztrilich Béla főszolgabíróval a kulai járás jegyzői karával, Petri Károly esperest, a szomszéd községek kiküldötteit, Vak Péter gyámintézeti elnököt, számos más járásbeli községi jegyzőt, ismerőseit és jóbarátait, stb.

A szebbnél-szebb, megszámlálhatlan koszorúkkal betakart ravatal előtt, a gyászházban Wagner Adolf ujverbázi ev. lelkész beszélt magyarul és a tőle megszokott ékesszólással ecsetelte mindenkit könnyekig meghatva az elhunyt kiváló egyéni kvalitását és érdemeit. — Nem kevésbé kiemelkedő volt Ott Fülöp ókéri ev. lelkésznek a templomban elmondott klasszikus remek szónoklata, a melylyel az elhunytnak hódolt. A temetőben pedig Kiss Gyula egyletünk elnöke vett búcsút felejtethetlen alelnökünkől ezen szavakkal:

Gyászoló Gyülekezet!
Szeretett Kartársak!

Keserű fájdalommal szívünkben, a megtört remények tépett koszorújával körülálljuk mi is Szmiha Kálmán barátunknak és kartársunknak, itten virágdíszben pompázó és még is oly szomorú koporsóját, — hogy mi is

zokogjunk a sírókkal, hogy mi is keseregjünk az általa meleg szeretettel ápolt és ötlet vizont szerető községével, az oly korán elhunyt hű kartársunk kérlelhetetlen halála felett.

Eljöttünk, hogy hű bajtársunk, szeretett kartársunk és jó barátunk iránti mély vonzalmunknak, igaz nagybecsülésünknek méltóan kifejezést adjunk, és neki mint a vármegyei jegyzői egylet volt alelnökének odaadó, buzgó kartársi lankadatlan tevékenységéért, hálás köszönetünket itt is kinyilváníthassuk.

Igen: a szó legszorosabb értelmében odaadó bajtársunk voltál Te. Aki a közéletnek nehéz akadályokkal bővelkedő porondján a legelső között harcoltál, mindig az igazért, széperért, — kartársaid és barátaid igazáért, szeretett családod javára és a 20 év óta bölcs vezetésedre bízott szép községed boldogságára és felvirágoztatására.

És ezekért testi erődöt meghaladó tusát vívott nagy lelked, de mindig a legnemesebb célokért. Ezekért hevültél, ezekért lelkesültél és ezek eléréseért nem ösmertél akadályt, míg ime letörtél idő előtt, mint sokan szeretett kartársaink közül, akik a községi élet éles tövisével sűrűen behintett ösvényein ideális szép célok eléréseért, hozzá hasonló fiatalon már előtted dőltek ki.

És e kemény harcban — oh be nagy kár! — nemes törekvéseidhez nem méltó ellenfelekre is akadtál, akik Tégedet és benned a községi jegyző gondterhes, ezrek bajával nap-nap után foglalkozó nehéz hivatását meg nem értve — avagy félreértve — legszébb építményeidet: községed békéjét, szeretetét és jó egyetértését, lelked szép

TÁRCA.

Az élet játéka

Irta Rác Vilmos

— Nagyon szerették egymást . . . . Úgy, amint két ábrándos lélek csak szeretni tud. Midőn először találkoztak valami különös, édes érzés fogta el szíveiket, s amidőn először bucsuztak el egymástól, ez az érzélem keserű fájdalommal tejlődött. Mert sokszor, de tán legtöbbször a szerelem az, mely a boldogság alatt fájdalmat is rejt magában, hisz' fájdalom a boldogság próbaköve.

Parraghy Béla dr. a szegény, de jó családból származó fiatal orvos, hogy tapasztalatokat szerezzen és az életben érvényesülhessen és még valamiért, kénytelen volt odahagyni szülővárosát, melyhez a gyermekkor édes emlékein, az ifjúkor szeszélyes ábrándjain kívül, még azon érzélem is fűzte, melyet szerelemnek neveznek. — Szeretett ideálisan, ábrándosan és forrón. Szerelmének tárgya megtestesülése volt a női szépségnek, szelidségnek és jóságának. Karsú termetű, barna hajú fiatal leány, kinek szemében egy mennyország ragyogott. Ünnepeken pedig a templomban olyan volt hóféhér ruhájában, mint egy Madonna, midőn kis kezét összekulcsolva az egek Urához fohászkozott. Ilyeneknek festik az angyalokat, midőn imádkoznak.

Béla nem a nőt szerette, nem a szépségét csodálta, hanem az eszményi ideált bámulta benne.

A legtöbb fiatal leány, telve idealizmussal, rózsaszínű szemüvegen át nézi a világot; mindent szépnek, jónak, igaznak gondol talán azért, mivel még nem volt semmi bánata, amely mélyebb nyomokat hagyott volna kedélyvilágában. Az ilyen tiszta, ártatlan lelkek az életet egy szép rózsának nézik, de nem látják hogy a rózsának is vannak tövissei, melyek akkor szurnak, mikor legkevésbé várja az ember és ott vérzik meg a hol legjobban fáj.

Ezen lányok közé tartozott Buzássy Jolán is. Az első találkozás elég volt arra, hogy felismerjék egymásban az ideált s hogy megszeressék egymást. Szemük elárulták ugyan érzelmeiket, de ajkaik némák maradtak. Szébb is a szívek beszéde az ajkak némasága mellett, mint az ajkak csacsogása a szívek ridegsége mellett.

Jolán atyja vagyonos földbirtokos volt, aki nem jó szemmel nézte a fiatal orvos közeledését. Rideg számító pénzember lévén, leányát oly emberhez szerette volna nőül adni, aki majd neki is, előkelő pozíciót biztosít. Felesége régen meghalt már. Azóta elfelejtette, mi a házasság élet boldogságának alapja: nem csoda tehát, hogy leányának boldogsága is mellékes volt neki. Így történt, hogy midőn egyszer Parraghy Béla megkérte tőle Jolán kezét, nagyon meglepődött, sőt felháborodott ezen „vakmerőségen”, — aminek ő ezt nevezte és határozottan elutasító választ adott.

Azzal, hogy mily nagy fájdalmat okoz ezzel két mélyen érző szívnek, nem sokat tördött:

Midőn titkon elbucszta Béla csak ennyit mondott: — „Ne felejtsem el egészen!” — Jolán pedig nézett, nézett, az ő fájdalmasan szép szemével, de ebben a nézésben ki volt fejezve mindaz a fájdalom, amit egy fiatal leány érezhet, midőn attól szakítják el, akit legjobban szeret.

Kibujtak a rózsának első tövisai . . . . Ez a kikoszarás volt tulajdonképeni oka Béla eltávozásának, tudta, hogy szegénysége miatt akarják tőle a leányt visszatartani s nem akart hozományvadásznak látszani. Fáj neki hogy igaz szerelmét a hozományvadászat alacsony nivójára szállítják le. Arra pedig, hogy ilyen gyanúsítás ellen védekezzen, büszkének tartotta magát.

Eltávozott tehát, hogy a nagyvilág zajában feledjen. — Nem egyetlen szerelmét — hanem a rajta esett sérelmet.

De vajjon a nagy világnak oly sok mindent felszínre vető zajában nem homályosul-e el előtte eszményének, Jolánkéjének képe? Nem fogja-e őt is elfeledni? . . . . Vagy talán őt felejtik el? — — —

* * *

— A Párisi express versenyezve a fecske madárral repül Magyarországra felé.

Egy első osztályú kocsis szakaszában, a vörös bársonnyal bevont ülésen Parraghy Béla dr. a francia egyetem orvostanára ül, hanyagul rádölvé az ülés puha karfájára. Kezében Ohnet Györgynek „Utolsó szerelem” című könyve.

Érdeklél látszik olvasni. Majd a könyvet leteszi és mereven néz maga elé. Sok min-

tiszta világát, alkotni és teremteni vágyó munkásságod erejét bénították és dulták fel és ezzel halálra sebeztek vérző, mélyen érző beteg jó szívedet.

De nem vádolunk: mert sziveinkben keresztényi szeretetet ápolunk és még fülünkben cseng jószágos szívednek vigasztaló szózata ekképpen: Oh Uram bocsásd meg ellenfeleim bűneit, hisz ők nem tudják hogy mit tesznek!

Zokognunk kellene, de elfojtuk omló könnyeinket és sziveink legmélyebb rejtekébe zárjuk fájdalmunk keserveit. Pedig nagy a bánatunk, mert nemcsak kedves Öveidet, a gyengéd gondozást igénylő ártatlan apróságaidat, bölcs gondoskodásod mellett szép fejlődésnek indult községedet, hanem minket, Tégedet felejtethetetlenül szerető kartársaidat is, korán olyan nagyon korán hagytál el, férfierőd teljességében, mindannyiunk mérhetlen fájdalmára és bánatára. — De elnémulunk és nem panaszkodunk. A gondviselés kifürkészhetlen akarata, előttünk szent: A jó Ég meg erőt ad minden baj és csapás elviselésére!

Az elismerés babérkoszorújával kezünkben állunk tehát itten, a midőn Tőled örökre búcsút veszünk, mert ezzel tartozunk szeplőtlen emlékednek: de magunkkal hoztuk a béke olajágát is, mely után annyira áhítottál Te, de amelyet jó nemes szíved tépő fájdalmára írul nem nyújtottak soha.

Ime átadjuk: vigyed magaddal sírod csendes ölébe és nyugtassák meg ottan sajnó szívedet.

A babér öveze hősként nemes homlokodat, az olajág pedig érző szíved melegétől fakasszon sírodban erős gyökeret, hogy majdan fájának sűrű lombja hirdesse a késő unokáknak is a béke szeretetét, amelyre itten mindannyiunknak, de mindannyiunknak is oly végtelenül nagy szükségünk — vagyion.

Ezt hirdeted, ezért epedtél utolsó órádban is: ám teljesüljön!

Isten Veled! Emléked sziveinkben élni fog. Isten Veled!

Egy nyílt levél.

Keserű panaszokkal teli „nyílt levelet” kaptam a minap, amely szomorú világot vet társadalmi állapotainkra.

A magyar szabadságharc dicső alakjának, Bem József tábornoknak unokaöccse Bem László fordul hozzánk erkölcsi támogatásunkat kérve a nyílt

dent eszébe juttat néha egy könyv az embernek, többnyire a legfájdalmasabb dolgokat. S talán éppen azért hogy elűzze e gondolatait, az előtte elvonuló táj nezesébe merül, mintha evvel tényleg elűzné? Hisz' éppen a természet az, amely az emberben felidéri a tájdalmas emléket!

Hirtelen mozdulattal a zsebébe nyúl és rövid keresgélés után előveszi még egyszer azon táviratot, amely tulajdonképen az utjára készítette. A távirat így szól:

„Súlyos baj miatt, azonnali jövetelét kérem. Honorárium tetszése szerint

Gróf Vadnay Kázmér”

Minthogy e grófi családot, amely az ő szülőfalujának kegyura, még gyermekkorából ismerte, nem is késlekedett rögtön indult. Nem az első útja ez neki, mert mint híres orvosnőként gyakran hívták a külföldre s ilyenkor rendszeren nagy honoráriumban volt része. Mily más is volt az, mikor még 1-2 K látogatási díjért kellett éjszakánként bandukálni! Mint agglegénynek van, pénze, tekintélye, hírneve, szóval megvan mindene, amire törekedett, amit kívánt!

De talán mégse?!

Valahányszor Magyarországra jő, mindig felébred benne valami fájdalmas, visszaemlékezés. Hisz' ő is szeretett valamikor, de csak valamikor... Akit szeretett másé lett. Ifjú álmai füstbe mentek s ekkor beleolván magát a tanulásba, más téren használt az emberiségnek. Saját énye és annak kívánságai háttérbe szorultak az orvosi hivatás előtt.

levélben, melynek kivonatos tartalma a következő:

„Bem László 1895. évben családjával Magyarországon telepedett meg s megvette a sárosmegyei „Mesztiszko” nevű birtokot. Ma 13 év után megfosztva vagyonától a kétségbeeséssel és nyomorral küzd. A circa ezerholdas birtokot 84 ezer K-ért vette. Három év múlva nagy elemi csapások sújtották. Ekkor megfogamzott benne az az eszme, hogy birtokát parcellázni fogja.

Ily körülmények között ismerkedett meg Bem Ardó Alfrédde, az eperjesi Kapy birtok bérlőjével, aki felajánlotta, hogy szerez részére tízezer K kölcsönt és hogy a birtokot Bem neve alatt parcellázni fogja. Bártfára hívta, ahol dr. Kakusz Béla eperjesi ügyvéd, Ardó jogtanácsosa és barátja adta a kölcsönt. Ekkor Ardó és Kakusz alá is irattak vele az általa kevésbé értett német nyelven írt szerződést, melyben a parcellázásért 14% jutalékot s szabad rendelkezési jogot kötöttek ki. Később az eperjesi törvényszék a Bem által indított perben ezen szerződés érvénytelenségét kimondotta.

Egy év alatt a birtok egyrésze 68 ezer K-ért el volt adva. Bem a neki járó pénzből csak jelentéktelenül csekély részt kapott. Elszámolást és pénzt követelte, de hasztalan. Ekkor ismét a birói utat kellett igénybe vennie. (Az igazság gyalog jár, tehát rendszerint későn ér be.)

Kakusz ügyvéd azzal felelt, hogy Bemnek a 10 ezer K kölcsönt felmondta és a kieszközölt marasztaló ítélet alapján az árverést megkérte ellene.

Ardó és Kakusz a kikötött jutalékokon kívül oly aránytalanul magas tételeket számítottak fel (pl. kisebb kiadások címén 2000, ügyvédi költség címén 3000 Kt), hogy Bem helyzete reménytelenné vált.

Az árverés birtokára 1903. okt. 26-ra lett kiűzve. Kétségbeejtő volt helyzete.

Negyvennyolc órai fáradságos út után megérkezett Vadnára. A gróf fogata már várta. Utközben a kocsi megszólal.

— Hát bizony, nagyságos Doktor úr, nagy baj van nálunk! A fiatal méltóságos úr nagyon rosszul van. A multkor úgy hozták haza félholtan.

Az orvos csak kurtán válaszolt reá, nem lévén hozzászólvá az ilyen bizalmaskodáshoz.

— Mi történt vele?

Leesett a lóról. A mi doktorunk azt mondja hogy a fejében van a hiba.

— És hogy van azóta?

— Nagyon rosszul. Olyan rosszul, hogy már két nap óta nem aludt senki a kastélyban.

Parraghy nem válaszolt, s ezzel a diskurzus befejeződött.

Csakhamar megérkeztek a kastélyhoz. A nagy vaskapuk tompa dübörgéssel tárultak fel és a kocsi utasával begördült a tágas udvarra, ahol a gróf titkára fogadta és egy külön lakosztályba vezette.

Az orvos kissé lerázván magáról az uti port, a beteghez sietett, azonban előbb a beteg gróf öreg atyjához vezették, ki előadta részletesen, hogy miként történt a szerencsétlenség s hogy két nap óta még csak háromszor tért magához és akkor is csak rövid időre. Elmondta, hogy azért hívatta éppen őt mivel nagy a bizalma hozzá, mert már fiatal korából is ismeri.

— Emlékszem az orvos urra, mikor még gyermek volt. Sokat labdázgattak az én Sándorommal. Jó pajtások voltak, ugyebár?

— Igen, szegény Sándor már akkor is

Kintlevő pénzét nem tudta felvenni, miután a bíróság a szerződés megsemmisítési perben még nem döntött.

Budapestre ment, hol Kossuth Ferencztől ajánló levelet kapott Plósz Sándor akkori igazságügyministerhez. Plósz Eötvös Károlyt ajánlotta. Eötvös az ügyet Kégly nevű helyettesére bízta, aki két nappal az árverés előtt Eperjesre utazott, ahol dr. Kakusz szerződésileg kötelezte magát arra, hogy az árverést elhalasztatja. Dr. Kakusz ennek eleget nem tett, mert az árverést megtartották és a 450 katast. holdas birtokot 11 ezer K-ért a Magyar Jelz. Hitelbank vette meg. Utóajánlat folytán 1903. decz. 31-re újabb árverés tüzetett ki.

Majd Margulit Gyula tette magáévá Bem ügyét. Margulit Bródy Lajos budapesti ügyvédre bízta a dolgot, aki nek közbenjárására ugy Kakusz ügyvéd mint a Jelz. Hitelbank kötelezte magát, hogy az árveréstől elállanak. A megállapodások dacára az árverést megtartották. A birtok most már 41 ezer K-ért kelt el.

Ekkorra az adósságok és költségek annyira felszaporodtak, hogy Bemnek mi sem jutott az eladási árból.

Dr. Bakonyi Samu útján még 1905. évben fegyelmi feljelentést tett az eperjesi ügyvédi kamaránál, — a kamara bár Kakusz működésében szabálytalanságokat talált, két év alatt érdemleges határozatot még nem hozott s így Bemnek még nincs módjában Kakusz ellen kártérítési pert indítani.

Ezekhez nem kell commentar. Megdöböntő képe ez társadalom-ethikai viszonyainknak. Rendszer ez, mely a felebaráti szeretet segítő kezével — fojtogat. — Röstelnünk kell, hogy ez az eset oly férfiúval történt meg, kinek nagybátyja Bem József a legválságosabb helyzetben mellettünk volt, harcolt szabadságunkért.

Én csak azt csodálom, hogy az eper-

bolondja volt a sportnak. Semmiben sem ismert határt, túl vakmerő volt.

— Igaz. Nagy vakmerő! Sokszor próbára tette a sorsot, pedig aki a sorssal játszik az élete van kockán. Azonban nem parancsol valami frissítőt, mielőtt bemennék hozzá?

— Köszönöm! Talán majd utanna. Első a kötelesség!

Eiindultak a beteghez.

Vagy három, pazaral berendezett szobán keresztül menve, a beteg szobájához értek. A szobában félhomály derengett s csak a lenyugvó nap utolsó sugarai törtek át a nehéz csipkefüggönyön, mintha kíváncsiak lettek volna egy késői viszontlátásra.

A szobában méla csend uralkodott. Egyik sarkában egy menyeges ágyban feküdt gróf Vadnay Sándor. Az ágy mellett egy nő ült. Midőn az orvos és az öreg gróf beléptek a nő felállott és elébük indult, de a következő pillanatban hirtelen összeesett.

Az orvos odaugrott, felemelte az elájult nőt s odaszolt az öreg grófnak.

— Gyorsan vizet!

Mialatt az öreg gróf a vízzel visszatért, az orvos mintegy akaratlanul a karjai közt fekvő nő arcára pillantott. Ismerős vonásokat vélt rajta feltedezni. Nezi s mindjobban igyekszik emlékébe idézni e vonásokat.

Fölsimerte . . . .

A lenyugvó nap sugarai még tanui voltak e viszontlátásnak . . . .

— Jolán! — kiált fel, de ebben az egy szóban ki volt fejezve, minden. Pár pillanat alatt elvonul előtte az elbucuzás utáni évek minden bánata és nyomorúsága. Most is

jesi ügyvédi kamara miért késik a fegyelmi ügy befejezésével . . .

Hiszen nem volna szabad túrnie, hogy egy, a kamara területén működő ügyvédet sötét gyanú terhelje . . . Bűnös? . . . vagy nem bűnös? . . .

LÁNCZI SIMON

HIREK.

— **Kula község** képviselőtestülete f. hó 10-én rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés eléggé látogatott volt és megnyitása után, a községi jegyző bejelentette, hogy az eddigi szokástól eltérően, a megelőző közgyűlés jegyzőkönyvét többé egyáltalán nem fogja felolvasatni, mert erre sem törvény, sem községi ügyvitel-szabályrendelet öt nem kötelezi. A jegyzőkönyvet a törvényes időben elkészíti, azt a kiküldött hitelesítővel aláírta. A határozatokat a két templom előtt kihirdeteti és avval kötelezettségének eleget tesz; megmaradván mindenkinek a maga felelősségi joga. A képviselő testület ezt tudomásul vette azzal, hogy ezután csak oly hitelesítőket fog választani, kik a jegyzőkönyv elbírálására kellő értelemmel is bírnak, de a mostani alkalommal még hozzá ragaszkodott ahhoz, hogy a múlt közgyűlésen jóvá nem hagyott december 28-iki gyűlésről szóló jegyzőkönyv, a tárgysorozat előtt, elintéztést nyerjen. Ezen egyhangú képviselői követelésnek engedve, a decemberi jegyzőkönyv tárgyalatott és annak délelőtti gyűlésről szóló egyik része, — nevezetesen a község ház és jegyzőház építése — az igazságnak megfelelően kiigazítatott; a délutáni gyűlésről szóló része azonban megsemmisített, mert a meghívóban az esetleges folytatolagos tanácskozás nem volt jelezve. Kugler Béla községi jegyző ez ellen fellebezését nyomban bejelentette. — Ezen előzmények után, a múlt számunkban közlött egész tárgysorozat, egyértelműen az előjáróság javaslataival, letárgyalatott.

— **Közgyűlés.** A múlt vasárnap délután tartotta meg a „Kulai takaré- és hitelintézet rt.” évi rendes közgyűlését a részvényeseknek nagy érdeklődése mellett. A közgyűlést Dr. Récsi Ede igazgató nyitotta meg annak konstatálásával, hogy a közgyűlés az alapszabályoknak ide vonatkozó határozmányai értelmében határozatképes, s ezután a közgyűlés vezetésére egyhangulag Schick Mátyás nyugalm. főszolgabíró választott meg elnöknek. A napirendre kitűzött tárgysorozat három első pontját, u. m. a zárószámadásokat, az igazgatóság- és fel-

ügyelő bizottságnak jelentéseit, valamint az előbbinek a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta és a fölmentvényt úgy az intézet igazgatóságának mint felügyelő bizottságának megadta. A közgyűlés szinte látható örömmel fogadta az igazgatóságának az elmúlt évi buzgó sáfárkodásáról szóló számadását, amely dacára a rendkívül nyomasztó pénzügyi viszonyoknak, mégis igen kedvező eredményt: 33.045 K tiszta nyereséget mutathat föl. Tény az, hogy míg más pénzüzetek sokkal nagyobb erővel 5—10 szeres alap- és tartaléktövel aránylag sokkal kisebb eredményt értek el, ügyfeleiket szorongatták és a kamatlábat is a lehető legmagasabbra srófolták, addig a kulai takaré- és hitelintézet r. t. főtörékve a legváltóságosabb időben is oda jányult, hogy ügyfeleit lehetőleg kimélje és zavarba ne hozza. És a legszolidabb kamatláb alkalmazása mellett is képes volt az intézet 7 %-os osztalékot kifizetni és tartalékalapját 11.676 koronával gyarapítani, amely tartalékalap ezen összeggel majdnem 60.000 koronára növekedett és így a részvénytöke negyedrészt jóval meghaladta. Az igazgató fizetésének megállapítása után a közgyűlés titkos szavazással megejtette a tisztújítást, melynek eredménye a következő: Dr. Récsi Ede igazgató, Dr. König Soma és Wighart Lipót h. igazgatók, Dr. Deák Béla, Dudás Fábán, Gerber József, Kanyó József, Kirilovits Izidor, Knefely Nándor, Nagel Ede, Pollák Jakab igazgatósági tagok; Halász Mihály, Dr. Holländer Dávid, Jakobb Ferencz, Dr. Ormay Kálmán, Schwartz Péter felügyelő bizottsági tagok. Blantz Miklós, Berkovits Rezső, Csajági Bernát, Fátih Miklós, Dr. Götche Frigyes, Hahn Ferenc, Juhász József, Kósa György, Milla Antal, Mokry Dezső, Szőke István, és Wighart Ernő választmányi tagok; Dr. Récsi Ede ügyész. Végül a közgyűlés Dr. Récsi Ede igazgató indítványára Zwipp Ferenc főkönyvelőt a cégjegyzés jogosultságával felruházta. Ezzel a mindvégig szép rendben lefolyt közgyűlés véget ért.

— **A kulai polgári olvasó egyesület** választmányja a f. hó 12-én tartott ülésében elhatározta, hogy ma vasárnap, e hó 16-án, a casinóban társasestélyt tart és a téli időszak alatt minden második szombat este társasösszejevetelt fog tartani. — Elhatározta továbbá, hogy a börtben a casinói könyvtár javára, mulatságot fog rendezni és március 15-ét pedig, az eddigi keretben, a többi társasegylet bevonásával, hazafias ünnepélyt fog rendezni. Az ünnepi beszéd tartására Dr. Hilkené Lajos ügyvéd vállalkozott.

— **Meghívó.** A kulai önként. tűzoltóegylet bajtársi pénztára javára, febr. 22-én, Rockenstein J. úr „Hungaria“ cz. vendéglőjében zártkörű táncmulatságot rendez, melyre t. címet (és b. családját) tisztelettel meghívja. Kezdeté este 8 órakor. Beléptidij: személyenként 1 K, család-jegy 2.50 K. Tűzoltók egyenruhájában belépődíjat nem fizetnek. A humanus célra felülfizetéseket köszönettel fogadunk és nyilvánosan nyugtázunk.

— **Háziipar szövetkezet Kulán.** Bács-Bodrog vármegye gazdasági egylete Kulán is megalakította a háziipar szövetséget, amely már két hét óta nagy buzgalommal teljesíti is nemes és szociális kérdés megoldására nézve nagyfontosságú hivatását. A szövetkezet diszelnöke: Tövisi Rác György, tiszteletbeli elnöke: Sztrilich Béla, ügyvezető elnöke: Kugler Béla, alelnöke: Cséber János, pénztárosa: Fürstner István, jegyzője: Szeged József, könyvelője: Milla Antal. Az igazgatóság tagjai: Boberity Milán, Lederer Gusztáv, Mezey Zsigmond, Dr. Ormay Kálmán, Dr. Récsi Ede, Dr. Schneider Károly, Trefon Béla, Kirilovits Izidor, Puhálák Mátyás, Neszt Rezső, Schlachter Károly, Raile Károly és Fejős Mihály. A felügyelő bizottság tagjai: Dr. Holländer Dávid, Baumann Antal, Csajági Bernát, Dudás Fábán és Knefely Nándor. A háziipari tanfolyamon 35 munkás vesz részt, akik a Spiller-féle vendéglő nagytermében Micskó Károly kosáronó-mester vezetése mellett egyelőre csak a vesszőkosárfonásban gyakorolják magukat. A munkások készítményeit minden szombaton átveszi a szövetkezet vezetősége és az átvett áruk $\frac{3}{4}$ részét a készítőknél ki is fizeti. A visszatartott negyedrészt fűzveszők beszerzésére fordítatják. Ha a szövetkezet az átvett kosarakat jobban értékesítheti, mint amennyiért a munkásoktól átveszi, ezen többlet $\frac{3}{4}$ részét is a munkások fogják megkapni. Eddig két ízben vette át a szövetkezet vezetősége a tanfolyamon készített kosarakat és ezekért 383.29 K fizetett ki a munkásoknak.

— **A kulai „Népkör”** folyó hó 1-én a Hokstok szállodában saját pénztára javára táncmulatságot rendezett, melyhez felülfizetéseikkel hozzájárultak. Dr. Ormay Kálmán 18.40 K, Kirilovits és Jakobb cég 4.10 K, Kugler Béla 3 K, Kovács István, Piller Ferenc, Jung Márton, Lánzi Simon, Juhász István, Hahn Bálint, Vigh Péter 1-1 Kor., Deutsch Jakab, Ködöböcz Zsigm. 50-50 f, Puhálák Mihály, Juhász János, Geszler Ferencz, Szántó Flórián, Pécsi György, Gállik Mihály, Mátéfi Imre, Kosutyák István, Margusity Gergely, Schmidt István, Nagy József 40-40 f. Fogadják ezúttal is a rendezőség hálás köszönetét.

karjaiban tartja őt, mint akkor, midőn elbucsuztak — de mily más gondolatokkal, ideákkal és érzésekkel. Most is oly szép még az ő halvány arcával, lecsukott szemével, mint akkor midőn a templomban imádkozott. Tehát a fiatal Vadnay grófhöz ment nőül! Így kellett őt viszontlátnia oly hosszú, kínos távollét után? Szomorú viszontlátás! Csak nézi-nézi és egészen elmerül nézésében.

A lépések zajára azonban ismét felébred benne a hivatás, az orvos és az öreg gróf segítségével felocsolgatják az ájult nőt, azonban a nagy kimerültség miatt neki is le kell feküdnie az orvos parancsára.

— Most már két betegünk van. Szegény Jolán már második napja, hogy nem aludt és ettől annyira gyenge lett, hogy elájult — mondá az öreg gróf. Az orvos hidegen válaszolt, örült hogy nem vették észre, hogy az egészet az ő megjelenése okozta.

— Nem kellett volna engedni. Hisz' így ő is tönkre megy!

— Annyira szereti Sándort, hogy nem hallgatott a jó szóra. Folyton mellette volt és minden lélekzetét figyelemmel kísérte.

Az orvos arcán egy alig észrevehető, fájdalmas mosoly vonult végig és nyugodtan válaszolt:

— Valóban csodálatos a nőknek önfeláldozó szeretete. Csakis ők tudnak így szeretni! Mi férfiak . . .

Volt a szavában valami ironia, amit azonban inkább lehetett volna keserűségnek nevezni. Nem tudta, hogy e szavaival mily igazat mondott.

Ekkor az ifju gróf ágyához lépett, ki az egész előbbi jelenet alatt a betegek nehéz álmát aludta.

Rövid vizsgálat után az orvos szakértő szemével rögtön észrevette, hogy nincs segítségre. Az orvosi tudomány már rajta nem segíthet.

Nehéz feladat egy orvosnak ily dolgot tudatni a hozzátartozókkal. Eleinte titkolni akarta:

— A beteg felgyógyulhat, azonban oly nagy volt a rázkodtatás, hogy nagyon erős szervezeteinek kell lennie, hogy kibírja.

— Doktor úr, én megöregedtem már és elég erősen érzem magam arra, hogy a valót meg tudjam. Feleljen őszintén, ne mintha az édes atyának mondaná. A rideg valót kérem. Élhet-e a fiam, vagy pedig . . . — itt eleskült hangja. Hisz' apa volt!

Az orvos hosszan szótárgolva, hangsúlyozott minden szót, mintegy átérzve az atya fájdalmát:

— Ha a beteg a holnap reggelt megéri, megmenthető!

* * *

Másnap reggel, midőn a kíváncsi napsugarak újra bekukucsgáltak az ablakon, gróf Vadnay Sándor ott feküdt mereven, a menyeges ágyon — meghalt.

A temetés harmadnapra volt. Lassan tompa dübörgéssel vitte a halottaskocsi gróf Vadnay Sándort utolsó útjára. Az apa megtörtén ment a halottas kocsi után, jobbján a megboldogultnak nejevel, Jolánnal. Utánuk a gyászoló rokonság.

A megható búcsúbeszéd mindenkinek könnyet esalt a szemébe csak Jolán állt még mindig némán mereven maga elé nézve. Talán már sírni sem tudott a nagy fájdalomtól!

A temetésen ott volt az orvos is, ki azonban rögtön utána elutazott. Mit is keresne ő már egy gyászoló családnál?

A vonathoz kikísérte a gróf titkára, kivel beszélgetett a gyászestéről.

— Pedig higgye el Doktor úr, a méltóságos asszony nem szerette az urát, a megboldogultat. Úgy erőltették hozzá leánykorában. És nem tudom elképzelni, hogy miként lehet az, hogy a szerencsétlenség után oly önfeláldozóan ápolta? Talán a szerencsétlenség volt reá oly hatással?

E szavak mindent megmagyaráztak az orvosnak. Most kezdte csak igazán érteni azon asszonyt, de csak kezdte érteni, mert ha teljesen megértette volna, talán másként cselekedett volna. — Felelni akart a titkárnak, de közben megérkeztek az állomáshoz.

De hát mit is felelhetett volna?

Pár napra ezen események után az özszes ujságok hozták, hogy az alig elhunyt gróf Vadnay Sándor özvegye, férje halála feletti fájdalmában szíven lötte magát és mint a hitvesi hűség megható példáját magasztalták.

Talán egy ember tudta legjobban mi adta Jolán kezébe a fegyvert, de csakis egy és az is már — későn.

— **Halálozás.** Kirschner Béla palánkai szőrmeáru-kereskedő, aki éveken át Angolország fővárosában, Londonban mint kereskedő utazó volt alkalmazva, s e minőségben egész Európát beutazta, f. hó 7-én, életének 38. évében Palánkán elhunyt. Az elhunytat özvegy anyja, 7 testvére és nagyszámú rokonság gyászolja. Temetése a mult vasárnap ment végbe Palánka közönségének nagy részvétele mellett.

— **Köszönet nyilvánítás.** Vekerle Simon özvegye és 8 kiskoru árvája részére megindított gyűjtés eredménye 224.80 K, mely összeg a süjtött özvegynek át is adatott. Fogadják a nemes szívű adakozók a szerencsétlen család hálás köszönetét.

— **Házasság.** Scherer Károly lakatos, tegnap d. u. vezette oltárhoz Juhász Éva kasszonyt, Kulán.

— **A kulai kath. munkásegylet** febr. hó 12-én rendezett jótékony célú tanemulatságán felülfizetni szíveskedtek: Raile Károly 10 K, Knefely Nándor 5 K, N.N., Kirilovits és Jakobb 4-4 K, Kugler Béla, Keller Kerestély 2-2 K, Imhof János, Jung Márton, Krieg János 1.40-1.40 K, Smidt József alkusz, Lenz Adam id., Gantner Antal zenész, Gantner Jakab zenész 1-1 K, Slemender Antal 90 f, Vajcsena J. 80 f, Hahn Jakob, Sauer Jakob 60-60 f, Hirt Lajos, Hirschman József ifju, Hirschman J. idős, Becsei Miklós, Slemender L., Veber János, Seidl György, Juhász Adam, Lenhart J. ifj, Pfeifer Ferenc, Kern Péter, Alexander Frigyes, Emrich J., Ritner Károly, Hornyák Ferenc, Frick János, Rech Bálint, Hahn János, Hahn Erzsébet, König Lőrinc, Bauer József, Disztl János, Becherer Ferenc, Dévai & Cséltly, Horn Mátyás, Distl Adam, Koller Mátyás, Fischler Peter idős, Kolb János, Kolb Miklós, Sram István, Mehr János, Dochnál József, Kolb Jakob, Rentz Péter, Heim György, Lenhard József idős, Gantner József 40-40 f, Gerich Lipót 20 f, mely összegért ezúton mond hálás köszönetet az egy-let elnöksége.

Messaline - Radium - Louisine - Taffet - Selyem

és „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Gabona arak: Budapestben:

Buza	—	—	11.67
Zab	—	—	7.78
Tengeri	—	—	6.68
	Kulán:		
Buza	—	—	10.60
Zab	—	—	6.85
Tengeri	—	—	5.75

SÁRCIPŐK — HÓCIPŐK

férfi-, női- és gyermek számokban, elsőrangú minőségben — kaphatók: Ifj. Kovács Sándor, uri-, női-, gyermek-cipész és bőrkereskedőnél **KULÁN**

1187 sz. 1908

Pályázati hirdetmény

Topolya községben üresedésben levő községi *szüléssnői* állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 300 K.

Minden egyes szülési eset után a magánfelektől (hol igénybe vétetik, a szegények ingyen) 1.60 K.

Felhívhatnak a pályázni szándékozók, hogy oklevéllel felszerelt eddigi működésüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló előjárói bizonylattal felszerelt kérvényeiket hozzám *f. évi március 15-ig* annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolya, 1908. febr. 8.

1-2

Császár, főszolgabíró

— **Lichtmann és Kobra-k-féle czipők** nagy választékban, Kardos J-nél Kulán.

784 sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

A kulai járáshoz tartozó Bácskeresztur községben lemondás folytán üresedésbe jött és 610 K évi fizetéssel javadalmazott *irnok-végrehajtói* állásra pályázatot hirdetek s felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket *folyó évi márc. 1-éig* hivatalomnál nyujtsák be.

A szláv nyelv tudása megkivántatik. Kula, 1908. február 10.

1-2

Sztrilich főszolgabíró

363 sz. 1908

Árlejtési hirdetmény.

Bácsfeketehegy község közönsége, törvényhatóságilag jóváhagyott véghatározat alapján *új jegyzői lakot* épített. Költségvetésileg előirányzott összeg 32,000 K, szóval Harmínckettőezer K. Bónatpénz 3200 K, mely az árlejtés napján készpénzben, vagy betétkönyvben leteendő. Költségvetés, terv és árlejtési feltételek nevezett község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

As árlejtés Bácsfeketehegy község tanácstermében 1908 február 27-én d. e. 9 órakor fog megtartatni. Zárt ajánlatok nem fogadtatnak el.

Bácsfeketehegy, 1908. február 11.

Kozma Dezső
jegyző

Józsa Lajos
bíró

Van szerencsém Kula és vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy **Juhász Albert lakatos műhelyét átvettem**, azt a legjobb szerszámokkal ujonnan berendezve,

szerkovács és mérleg-készítő műhelyt

nyitottam. Elvállalok: *lakatos munkákat, mérleg, varrógép, szerszám, villanycsengő, szivattyús-kút, kávé és mákdaráló, kaszáló-gép* javítását és ujboli elkészítését.

Miután sok évi tapasztalataimat bel- és külföldi gyárakban szereztem, abban a helyzetben vagyok, hogy e szakmába vágó munkákat a legjobban elkészíthetem. Becsés pártfogásukat kérve, maradtam tisztelettel

Scherer Károly

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

A LEGTISZTÁBBAK TERMÉSZETES FOLYÉKONY SZÉNSAV

SZÉNSAVAT a világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkismeretes kiszolgálás!

BUZIÁSFÜRDŐI ÁSVÁNY- ÉS GYÓGYVIZEK

$\frac{1}{4}$ és $\frac{1}{2}$ literes üvegekben

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás

ELSŐRENDŰ ASZTALI VIZ!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsav-művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18 sz.

ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK

Sirolin

Ezrelt az évszázadot és a testület, megszűnteti a köhögést, váladékot, ejjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlv.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán